

"Heinkel" bat eratsi eben gure mu- tillak Lañabetsu aldean

Egazkinlaria alemaniarra da ta bizirik jaso eben. - Egun baketsua izan zan guda-oin guztietan. - Kañoi otsak zara-
tatsu entzun ziran une batzuetan, baña pusildunen joaldi eta burukaldirik ez zan egin.

BIZKAYA'N

Ekaitz ondoren bakea, esan daroe an-
tiakok.

Gure mendietan esakun ori bariztan da.
Atzo egun guztian Bizkaiko guda-oin-
an, Solube eta Jata'rik asi ta Barazar
ingurutaraino, bakea izan zala esatean gu-
m'rik ez dogu esango.

Kañoi-otsak alde guztian entzun ziran.

Aldi batzuetan gogorki ta zital jotzen jar-
dun eban artilleriak. Egia da, Baña pu-
sildunak etziran inoiz be burukaldirian
ausartu ta gixiagoko sartu.

Jata mendian eta Solube'n arerioak in-
dar batzuk ba'itu eta atzo gertakizun ba-
rrikak.

Afantzalea eta afaintxoa

Afantzaleak, sareak itxasoran zabaldu
bidea, afain txiki bat eskuratu zuten. Oñe-
k, ala txikitxoa zala-ta, etzitzakela bera
orain artu oitotzen zion; ara baña, txiki
pitiña zan ezkerre, azke jare zekiola. "Ba-
ña, zion jaraituaz, asi eta aundi egingo
mintzakenean, zuretu netzakezu; orduan
ba onga'ia goa mintzakezu."

"Baña, afantzaleak dio, ni ondo buru
gabeko bat nintzake, eskuartearen zeukatan
irabaste au, pitiña dala-ta, laga eginik,
beste aundiagoean bat aurkeztu balitxeki-
la, itxoingo banuke."

Emen erakusten zaigu adimenik ez duen
bat litzakela eskuartearen duena, pitiña da-
la-ta, beste aundiagoean bat lortzeko us-
tean, utziko balukena.

ERAKUSPEN

Aldia degu orain da gero. Gerokoa
etaizun eman gure menpean: oraingoan
brida gure eskuetan degu eta guretzat on-
gafi bihurtu genezake. Au ba gogoz ge-
retu dezagun, al degun on guzia, aundia
naiz txikia, orain guregana aldetuzaz:
"gerokoa" ba "gero".

Au azaldu nai digu gure esakera-zafak
diguena: "Oñe dek bein to, ez bi bider
gero". Au beran Lefo Dumeñen ere esaten
naiz: "Egun bakoitzari berea naiko
naio."

Domukeri edo kapitalismo- aren bide okerak

"Sept" asteoroko aldizkizian, Pau Chanson'ek idatzitako idazlan sakon
bat on emen euskeraz:

Domudun edo kapitalisten agintze-zale nai arerio izan daiteke edonor.
Nai arerio naiz zale izan, oraingo domukeri edo kapitalismoa bide okere-
z dabiltzen edo oñafirik ez dabiltzen inorik ezin ukatu daiteke.

Zioz edo zig gabe, domukerikaren aburuz edo domukerikari nai dabenez ola
agazaba-batza domudun edo kapitalismen zuzendaripean egon beaf dau.
Orain, domukeri aundia, kontuetan domu txiki-samara dauken eta dana
euren eskuetan dabiltzen agintariburuz egiten dabaten ardurapean dago.

Gure buru-bideetan gertatzen danari begiratu daigun. Buru-bide, oriel-
tan 66.000.000.000 franko inguru erailitako dagoz. Garazki domutan (capital-
aciones) buru-bide oñetan 1.500.000.000 baino ez dagoz ta dirutza guztia
(garazki domu dana ta ostingua) azkenengo garazki-domua daukenen zu-
zendaripean dago.

1.500.000.000 oñen goraberetan norik agintzen dau?

Epañean "Midi" ta "Orleans" batzak euren batzar nagusiak egin dabez.
"Midi", 20.000 garazki-domudun diran, batzafean 102 garazki-domudun
agiti dira. "Midi" oñek 8.000.000.000 domua dauka guztira ta 102 garazki-
domudunok 25.000.000'ko domua dauke "Orleans" batzak 60.000 garazki-do-
mu dira, baña batzafetaren diranak 155 dira ta milioi lau baino ez dauke
155 oñek batzafaren domutan edo kapitalean.

Ori ez da bakarik. Domudun-batzei begiratu ezkerre beingoan ikusten
dagoz, domudun-batza oñen zuzendari gizaiek edo gizon utsak ez dira, be-
ta batza batzuk baino. Buru-bide agazaba-batzen Banakari-Artzakaritzetara
begiratzaz naiko dogu, Doipuruak domukeri-agintaritzaren ondorenei buruz
zeñben zuzen itz egiten dabaten konturatzeko.

"Aldi onetan lenen oartzen doguna aberastasunak" jatuta ikustea ez da
bakarik, euren burukeriz domua zuzentzen dabaten domu jaube barik, geene-
tan domu-banakari ta domu-arduradun diran gizon taldeak batzuen eskue-
tan diru-agintze aundia ta diru eskuarte zabalak egotea baiño" (Quadragesi
simo Anjo, Enziklikan, XI Pjok).

C. G. T.'k gizonak edozein batzatan Sartzeko eskubidea dabela autor-
taren dange euren sindikatueta sartu nai izateari, dana sindikatu eskue-
tan euki nai izateari ta langileen batza bakari antzo agertu nai izateari txaf-
to deritxoe (ta talde batzaz zioa edo erazola, be, ba-dabe) zar-eruse edo, kon-
serbadore askok. Konserbadore oñek oñestera kapitalista edo domudunak euren
ez dan diru batzafetari edo zuzentzetari, zergatik ez deritxoe txaf-to?

Danek zenbait auferatu beaf leukela esaten da ta Auferatu-txetxetako di-
putza zuzendaritza danel yagokuela ta ori edatufaren domudun banaken agin-
taritza lafegiararen alde agertzen dira asko. Domukeri agintaritzaz lafegiak za-
paldu gaitzen nai ez ba-dogu, geuk zapaldu edo aspiratu beaf dogu domu-
keri agintaritzaz lafegiti.

BESTE GUDA-ONETAN

Alpaga'gi gitxi dogu beste guda-oneta-
tik.

Urkiola'ko mendian ikusi diran paxis-
ten talde batzuk gogorki suagatu dira ka-
ñoi suz.

Taldeok ezereztuta geratu dira ta ain-
ka jokua egin beafean aurkitu dira ber-
tan batzen ziranak. Burgos'ko guda-on-
etan, Orduña aldean, gure artilleriak Befet-
in eta Areatza'ko arerioen tokiak jo zi-
tun. Arerioak mendi onetan zigof adetik
eruan ebenik ezin ukatu. Gure ikuskariak
argiro ikusi al izan oben zalapartada bi-
zian euren tokiak utzitzen suak irauten
eban bitartean.

LAGUN BI IGARO

Baranbio aldetik, Eskartegi'etik, lagun
bi etofi dira gure artera. Logroño dira
biak. Eurenkag jardunaldi txiki bat izan
dogu ta Logroño'n paxistak egiten dituen
lanak agertu daskuez.

Garantzikorik ez er daskue ezan of-
atilik.

PAXISTEN EGAZKINAK

Atzo be paxisten egazkinak gañean ibili
ziran egun guztian gure mendietan.

Mendiak eta guda-onak suagatzin gitxi
uste izan da, guda-atzetako etiak be su-
gatu zituen, bereziki Itzabal'eren etzak.
Erandio'n bereziki Itzabal'etaz batzuek egin
zituen.

Itzabal'etaz egi askotan bombak jaurti
zituen. Kalterik ez gendun izan notie-
tan.

AURRERA BEGIRA

BETI GERTU

Atzoko egunari yagokun guda-egunerokua irakufi gendun.
Gure agintariak eguneko bearkun lez agertu zituen bearkunak, garatzak eta go-
gofak izan afen, aldiari yagokozanak eta egoki-egokiak dirauk ezin ukatu.

Azkatasunafen eta eñaren elburu zindoen oinaka bat bere ez atzera, diño
lenengo bearkunak.

Gaur gure mendietan, mendi oñek dagozan tokian egon ezkerre, Bilbao'etik eu-
rak dagozan lekuan egonda, ezin daite oinkadatik atzerantz egierik pentsau.
Mendi oñek Bilbao'rentzat garantziz berezia dabe. Atzean esiak doguz, esi ofe-
tan gogof egin al izateko ustetan. Bañaezi ofetara eltzen arerioari ez lagatea
beaf-beafeko da. Arerioak ez dau auferarik egin beaf oni dagon tokietatik. Bil-
bao'ren onak eta Euzkadi'ren izateak orixe eskatu ta ofetaxe beartuten gaitu.

Garaitzen itxaropen zindua ta agintariet menpeasuna agintzen dau bigafen
bearkunak.

Garaitzea lortzeko itxaropena beaf danik ezin ukatu. Itxaropen bage ezin
daite joaldi indartsurik itxaron eta egin; itxaropen bage ezin daite ikufirik aize-
tara zorientu zabaldu, ikufin oferi zabal eusteko adorez.

Garaitzearen biderik lenena itxaropena da; itxaropena da garaitzen giltza. Itx-
aropena baña lotu egin beaf da, gaur bereziki beafeko dan agintariet menpeasu-
nari. Norberkeriz egin norbere uestez gudu ta jokatzeko aldietan ez gara bizi
agintariet agintadun, gogoko eta norberkeride izan ez afen, ziaz eta itsurik bete-
teko aldietan bano.

Iruga'en bearkuna pozgafi ta itxaropentsu yaku. Gogoa gertu agintariak afe-
ra egitera agintzen dabenerako.

Aspaldion auferu egiteko ueste barik bizi izan gara. Arerioak aietan erabili
izan dabaten indafak atzerantz egitera beartu gaitu. Gaur ofatilik, dirudiane, gau-
zak aldatzen asiak dira. Eñ batzuen itsurik ezin zeinkian irau, aitzaki labur
ta motz bateri eutsita. Begiak zabaltzen asteke ordna dala ikusi beaf dabe baka-
-zale diran etiak.

Nekex ta lofex arerioari eutsiera eldu giñan, geruago oñak ebagiten auferu
gara. Laster auferantz egiten asteke itxaropena agertzen daskue agintariak. Un-
ofetako guda-onetakuak eta atzean bizi garlanok gertu ta tinko egotea beafeko
yaku.

Gertu ta tinko azkatasunafen eta Euzkadi'ren bizitzeafen.

Beti agintariet menpean, garaitzako itxaropenaz beti, garaitza ofetan sinistu
ala beaf gertu ta lortutera beartuak ga-gozala gogoratu dagigun une guztietan.

GUDARI TALDEA.

EDORTA VTGNA, INGALANDAKO BAKALDUN BAÑIA, BERE EMAZ
TE TA ALABAK LAGUN DAUZALA.

EUZKADITKO GUDA-ZAINGOAK A TZO GABEKO AMARETAN EMAN-
DAKO AGIRIA:

ipafalde gudoñak (Bizkaya)

Bare izan da gaur guda-oin ontan, azkenengo ekinaldiotako zufaren ondo-
renak agirian dituala arerioak. Gaur goizez, Lafabetza inguruan, gure izki-
laxkafak arerioaren "eizako" bat lufertatu dute; alemanial egazkinlariak pa-
rakaidasetan jaurti du bere burua eta atxilotu egin dute. Atzefiko izparkarien
aufean, Gernika ta Durango suagutzen tarteko izan zala bera ere azaldu du.

Erdiko gudoñetan (Araba)

Gure artilleriak guda-oin ontako esiak astintzen jardun du gogor jardun
ere, Urkiola'n zegon arerio talde bat sakabatuaz.

Egoaldeko gudoñetan (Burgos)

Artilleri-bufuketa, gureak Befetin eta Areatza'ko guda-esiak egoki su-
fatuz.

Baranbio-inguruan, Logroño'etik iges egindako bi etifa aurkeztu dira.
Paxistafen aldeko atzefitaf egazkinlariak ibai-ertzeko efi batzuetara agertu
ta eñ-bafuan kalteak-kalte egin dituzte bitartean artean.

KALEKO MARMARRA

¿BAI OTE?

Guda zeaf, efi burutsu lez azaldu da eusko-efia; nora dijoan eta nondik no-
ra dabilen dakiñan efi bat antzo.

Au dala-ta, ez du gutxi irabaz; Eka'-jaurlaritzak munduaren begietan.
Eka'-menpeko zeibait efi agintaritzari muxin egiten ari ziran bitartean, gu-
rean besterik gertatzen zan.

Bere bidetik zijoazen arazo guziak. Eizuten emen afotzak besteetako gordinke-
ririk somatzen. Zegokien malan arkitzen ziran efi bai aginaria.

¿Asiera artan nai bezain gizonki jokatu ez gintzaizkizuala?

Egia da. Ez gauda au ukatzeko.

¿Zergatik gure okerak estali? Gure arteko zenbait okerkerira gainbera efexki
joan zizala egia da.

Donostia'ko egun aiek...

Baño orduko geriaerak badute aitzekia. Eta ez nolanaikoa. Nornai ixildu era-
zi gertake.

Guda asierako egun gordin aiek dirala-ta ezin gindezke inoren aufean lotzatu.
Naiz da geok aitortu prestutasun aundirik ez genizuala somatu ondoan genitun
jendetan.

Oar, ordea: ¿nork somatu zenbatera'ñoko oñazea senti zuan etiak bere baitan?
Gure lanetan ari gintzaizkizun. Bakotza bere etorkizunari begira, gure eñaren
auferepenari begira, zetofen ekaiztaren beñirik ez genizualarik... eta bat batean,
oiu ozena entzun zan uri eta urixketan.

¿Etxean sarturik degu guda?

¿Nork ordu latz aietan eñaren griñan esitu?

¿Gurean gertatu zan ura ber-bera ez ote zan beste nonai gertatuko?

Jaio zan ordea Eusko-jaurlaritza. Eta okerak zuzendu ziran. Griña makufak
esitu ziran.

Laster urten, erdedu lez azaldu zitekean gure eñan efi guzien aufera.

¿Ez aldute au bera aitortu gura etofi diran asko ta askok?

¿Non gurean bezela alkar aditu dira gogai ezberdinetako gizonak?

¿Nork azaldu du gureziak aieko jakintza-mala?

Beste etietako nastien artean gizon-egña bezela agertu da Euzkadi gurea.

Bein eta beñiz aitortu du auxe bera munduak.

¿Eta beso-tolestuta egongo ote da mundua gurean egiten ari diranak ikusita?

¿Ez ote du oñaze zirafarik nabigatuko efi aundienetako bat malukatzen ari di-
rala ikusita?

UZTUKE

BILBAO'KO izpafingiak

"Euzkadi"

"Euzkadi ez da ingot", esaten dau "Aritz" idazleak bere lenengo idazlanaren isenburuan.

Euzkadi'k bere abeti-bixitza azkia ta zoruntuba egiten gixaldjak-gixaldi irau eta gero be, Atena'rik ez Roma'rik, bata be ondino ez ziraleta soñtu ixan diño, ta Espana, "aundi ta azkia" ixenez be ez zala ezagututen.

Euzkadi'k, oster, bere mendi galueta'k eta bere zugatz deunaren gerizpetik ikusi ixan ei-ezban efirik altsubenak jausi ta potot-egiten.

Euzkadi Goiko Jauna'ren auriñ baño makutuzen ez ekijan efi kistafa ta abeti-azlia ixan ei-zan, baña, Eta Goiko Jauna'k, Bera aintzalduten daben efirik galteriek bein be ez ei-dau laketu.

Eta alantxe jazo ei-da jazo be, Euzkadi deusezu biat ebleta Euzkadi'ren azeri-jak izkibakak jagi ixan diran gustijetan, Euzkadi Goiko Jauna'k gaizkari ixan ei-dau.

Azken-aldijon, Euzkadi betiko erailteko asmo deungia paxiota'en buru gogo'etan soñtu ixan ei-da, "Euzkadi'k il bedi!" ixan ei-zan euren lenengo oñua. Aralar'go artzainak eta Gorbea'ko ikazkina'k, bijak ikusi ixan ei-ezban paxiota'fak gudaska Euzkadi'ko mendi ta arantazuntz agiten. Gogofotuzen - gogofotuz euzko-odol-egaf'ez ezin geyaguan egafituz ziraleta, euzkotafren benetako kista'z nismenari irain geyago egiteko'edo, Kisto'ren ixan deuna laidozuten eban idazkun auxe ikuztat erakusten ei - eben: "Viva Cristo Rey!"

Gurutzaren ingurubak batzartutako gaiztokiaren lagunak ei-ziran gudari areik. Kisto'ren ixena agiritjan erakutsi, ta ixiljan Kisto gurutzaren josten ei-zan Kisto-areijak, Lufian Kisto'ren ordeko agerizen diran jaupariak, euzkotafak ziraleta beste oben barik, basati-antzo erailen ei-ezban. Euren asmo gustija orixe ei-zan ixan be: euzkotaf gustijak erail eta Euzkadi euzkotaf barik izia.

Baño Euzkadi mate be mate dauan Goiko Jauna'k, Euzkadi ondazterik ez ei-dau laketu. "Aritz" ganiñ dau Gurutz Deuna beti geure Gorbura."

"Tierra Vasca"

Paxiota'fak laster betuko doguzala diño. Atze'ko paxiota'fak betu be, baña, bertokuko, ba, atze'fak jaguntzarik ixan ez ba-lebe, antxina betuta ei-gogozan.

Paxiota'fak azkenengo ostikadea, Bilbao-ingurubetan galdugordian egunotan emoten difardubena ei-da. Bilbao beriala aritzen ez ba-daba, Franco'k ez ei-dau atze'fak jaguntzarik ixango. Baldintza ori ei-da ixan be gudariak ikasijanak, ugarijenak eta neuf-neuri barik guda-izkiz eta abar Bilbao-ingurubak Mola'k bete ixan dauzama be. Oritxi soñtu ei-yako Euzkadi'ri gudaldi onetako gudari'fak gogofenari eufi biala. Oñek, baña, izpafide batek esan eban lez, postuz-egin bial ei-geuzek, paxiota'fak azeri'fak gogofenak Euzkadi'ri dagozala esan gura daua Euzkadi'ri ofek-eta.

Paxiota'fak emen, Euzkadi'n, beutea lotuten ba-dogu, Euzkadi gaizkatuta erakuto dala diño, bala Espana be, Roma ta Alemania, bafiz, indafetuta, gura lekezan guda gustijak aufera erakuteko laguntzan barik.

Paxiota'fak Euzkadi'n gurendari urtergo ba-lira, baña, beste gaurik ixango ei-litake. Euzkadi'ren ondamedija, ta Europa'rentzako zigot-afiskuba.

Baño azkenengo au ei-da jakoko. Ez ei-dautsege laketuko.

"Lan-Deya"

Abeti'fak aldezten ilien diran gudari-jetzaz idazten dau lenengo ze'endako idazlana.

Eta abeti'aldez eriojotze idoroten daben gudari'fak yaoken kista'f-gafan'fak gustija emetoko, Mercier, janzkofon jakitunaren itzak befizadzen dauz. Jankofon jakitun areri bein, gudalburu batek, ia gudan ilien dan gudari'fak zihopa-ixena esan leikiantzen itaundu ei-eusian.

Mercier janzkofon argiak erantzun eusana, auxe ixan ei-zan, bafiz: urtizti-lagiz, zihopa-ixena irabazten ebenak, ezetarik aldezki'fak barik, izkizul erailta baretasun gustijaz lakuten eban zala, ta ez izkizul aldezten diranena. Beste aldetik, baña, azeri'fak betu naitik oldafutien dautsan abeti'fak aldezten ilien dan gudari'fak, Goiko Jauna'ren auriñ ondo ikusija ixango zala uste ebla esan ei-eban Mercier'ek, abeti'fak auriñ auriñ benetako abeti'fak aldezti'fak Goikua'ren gogokua zala-ta.

"El Liberal"

Beste'fak idazten dau, Gixon apal au, jauri'fak aginduta, London'era juan ixan dala diño, eta an, Eden jaunakin autaliditu bat egitia lotu ixan dabela. Atze'fak, aspaldijon, Espana'ko gora-barak nok aldezti asko barik ibili ixan dirala diño. Eta Eden'ek, berak be, emengo gauzi ga'antzi lafegirik ez dautseala emoten ixan.

Orain, baña, Beste'fak abotik gafantzi'fak egirik asko entzun biako ei-ezban Eden'ek.

Azeri'fak, eurenari baño beste ezeri begiratu barik, ludi osua auriñ ixan ei-dabe Gernika'fak auriñ be. Euzkadi dagijeza oñek gustijak iñori eazteko eskubidia be, euren dala uste ei-dabe. Eta uste o'egaz sendotuta egiten ei-dabe egiten dabezan gaizkari'fak be. Baño inok jakin barik egirik ez ei-dabe lo'tuko. Dagijeza obenak, gustijak ez ba-dira be, agiritjan jafiko ei-dira, Beste'fak batzuk agiritjan ei-eusazan Eden'ek.

"Euzkadi Roja"

Efazioa eukilia bakafik ez ei-da naikua gurenda lo'tutako, Ispidia ta zozzer gei txutago be bial ei-da: gurenda lo'tutako gai diran gurenda-bide gustijakaz jabetutia.

Doistafak eta Itali'fak zuzenduta Bilbao'ri olda tutan dautsean azeri'fak, gurgu ta Bilbao-ega'i geyagoyaz igutien ei-dira. Gixa-meta bafjak jauritien ei-dabe gure gudi-ohetutuz.

Atze'fak au'fak, baña, efi-aldez-litak jagiten ei-dira, Bergara'ko be'fak-dea egirik lo'tuko ez daben etoi gustijen azkena lo'tutako.

Gau'f Euzkadi'k, gudari-buru ona ei-dauka, gurenda ler-bait-len lo'tutako inok baño gurari geyago daukana. Eta gure orixe bial ei-dogu bial be: aibat laster gurenda-egunera elduta.

Bizkaí'ko Udalak

Bizkaí'ko Udalak euren etxeak mun ipiti dituen agertzen dugu. Bifafak eurenara juan beitz gora-berarik da-ben-an.

AREATZA: Gran Via, 11. ARBAZEGI GERIKAITZ: Gran Via, 11.

AMOROTO: Sabin-Etxia'n. ARAZUA: Sabin-Etxia'n.

AXANGIZ: Euzkalduna, 8. Espartza'fak Serapin'en etxean.

BERMEO: Sabin-Etxia'n. BERRIATUA: Sabin-Etxia'n.

BUSTURIA: Plaza Elipica, 8. Lau-gafan etxean.

BAKIO: Zala'ko ikastetxean. DIMA: Gran Via, 11.

EA: Sabin-Etxia'n. ERIGOTZI: Avenida de las Universi-dades, 43 (Deusto), 10.538 urutik'fak.

ERENO: Arenal, 3. Laugarfen etxe-koan.

ELORIO: Gran Via, 11. EIZABAR: Gran Via, 11.

ELANTXOBE: Ledesma, 2, 12.271 urutik'fak.

FORUA: Sabin-Etxia'n. GERNIKA: Rodriguez Arias, 8, iru-gafan (Hotel Carlton).

GIZABURUA: Sabin-Etxia'n. GAUTEGIZ ARTEAGA: Santa Ma-ria, 13. Laugarfenan.

ISPASTER: Algor'a'n. Abasolo, 49. IBARURI: Garcia Hernandez kalean, Laspeñ (gas) oñan.

IBARANGELUA: Ledesma, 2, 12.271 urutik'fak.

KORTEZUBI: Sabin-Etxia'n. LEKEITIO: Escalantea, 10. Algor'a'n Galdia'en jauregian.

MURELAGA: Ertizia, 19. MUNDIA: Sabin-Etxia'n.

MENDEXA: Sabin-Etxia'n. MUXIKA: Sabin-Etxia'n.

NABARNIZ: Sabin-Etxia'n. ONDAROA: Santa Maria, 13. lauga-fen.

OTXANDIANO: Santa Maria, 13. laugarfenan.

ZEANURI: Gran Via, 11. ZENABURUA: Gran Via, 11.

MARKINA: Rodriguez Arias, 8, le-negon (Hotel Carlton).

XEMEIN: Bardin.

ETXEBARRIA (Ander Deuna): Bar-din.

GUDA-ONIAN OTORDUA EGITEN.

JANARI BANAKETA BIZKAYA'N

GAIAK

Koipea, afoza, garbantzuak, afoz berezia eta indibabak

NOIZ EGINGO DAN

11 oñen 16'gafan.

BAKOTXARENTZAT

Koipea	100 gramo.
A. oza	250 "
Afoz berezia	50 "
Garbantzuak	250 "
Indibabak	250 "

ERIARENTZAKO SANEURIA

Koipea	3,50 laureko kilo.
A. oza	0,90 "
Afoz berezia	1,50 "
Garbantzuak	1,40 "
Indibabak	1,30 "

33 senbakidun txartelagaz. Udalak: Eñan berberin asi leikez bainemak batzen.

FRANTZE'KO IZPARRINGIAK

Paris.—Espana'ri urgaz-laguntzama es-keintzeko ta batez ere Bilbao'ri, lanca-ari beaz dala asmoa agertzen dau "Le Populaire"n, M. Bracke idazleak, Gernika'n izandako ingur'fak egunio inu, ez dala ezagutu ad'fak, eta beaz, gogio o-elakorik gertatzen ez delin, laganduea guz'en beaz izana dala erakutsiaz.

Egitada deungo o'etan gudan diardue-nak beño areago, atze'fak izan dirala ad'fak.

Cachin aipatuz "L'Humanite"n, snis-keza gustietako bere etxe'fak dei egin dute, eta orbat efi eta abenda gustietako semel, gaurkoan gabaz izango dan be-za'fak elu dautseala eskatun.

Bazaf ori Gernika eta bifiñu dituen beste euzko auriñ alde izango da, paxi-afak egazkiez suagutuz bifiñu'fak zu-ziñ izan dituen uriak.

Gaitz an ez da nolantakoa; gaitz onoi osakuntz eta osabidirik ez ezarretokan, gaur Bizkaia'fak jazo dan jazoetokan da-muz, bial euzkoan efiñ bafin bafin ikusi pini, d'fak amayeran Cachin'ek.

"L'Oeuvre": "Lan egiteko guz'fak de-be eskubidia, eta berebait lan egiteko az-katuz eskubidia. Estadunaren erabakiak baño beste mugta ta estik ez dan izan beaz. Ori egiteko, algaro edo sindika-toek ez dirala inor, azalduten dau; gi-zonak azke eta masai ibili beaz dabela, eta ez artaldak beza."

Blum'en azkenengo itzaldiaz azalpenak egin ditu "L'Ordre", dema edo kapitali-ri ta eufituzaz zergak ezartzeaz.

Eskuriedun artizan, zerga baf' ofek ontzar etai eta begi argiz artuko leu-kanak ez ba-dirala azalduten dau, eta ziur asko agertuko leutea ori, gaur.

"La République" erdi gizarie salaz diar-din, ez aberas ez nekezale soil ez diran-en.

tzaz. Ez etofirik ez alogerik ez dituen efi-tat salak lan egin daroe sendo, eta on-dorenez etekin ugari sortu.

Oñetarik asko d'fak France'n, eta ugari d'fak eta sentimendoko jendia gaur, efi gora ta beretan deunduz eta eratu-irau eazituz dan soil oñek.

"L'Homme Libre", basetietatik urie-tarazta jokerekin indur aurtia artu dala agertzen dau.

Joera orixe o'etan bifiñu izateko da. Oñetarik, adonez eta gaur etai ta neuria ezartze erabaki beaz izango da, osteran-tzean lu ak inor bage louko diranen an-tzar dago, eta ori ondamedij galfafie-ren artziko gertaria o'fak izango leu-ke-la estadun.

"Nek ikusi dot Gernika'ko suagake-ta", idatzi dau "Le Petit Journal"n M. Noel Mons'ek, gertatua auri agertu-aziaz eta azalpen batzuk gaituz.

"L'Echo": "Inglaterra'ko efi bafie-ren bureskunderaz deragoio, bai oñek esan gura aundia d'fak, latei arentzat, efiaren eta efiaren alkar artimem etua ta ba-tusma agertzen dabe. E'geza azkatasuna zaintaletzat daukela ingelesak."

Izpar jakingariak

DITADURA BAT POLONIA'N?

Varsavia.—Aspaldi oñetan alderdi bat-za, Kok koronela buru dala darabilen jokabideak susmo txafak sortu oñen po-loniar azkatasun-zalietan. Koronel oñen men-pian dabilzanak ditaduraren bat ipini nai ete daben bifiñu dago. Ori dala ta az-katasa maite daben alderdiak batzen asi dira ditadura oñen argiz jafiteko.

MILA MILOE DOLAR DITADUREA-GAITIK

New York.—Izpar zabaltzale batzuk agertu daben, Roosevelt'ek orain dagian lan-ge politikoa lufara jaurti ta ditadura bat ipinteko, aberas altsu batzuk mila mi-loe dolar emetoko gertu egozan.

Agintariak, baña, gauriztat etai dabe izpar au.

MUSSOLINI ETA HITLER

Paris.—Politiko batzokietan uste dabez Mussolini eta Hitler egunokaz batuko di-ra. Egingo dituzan jardumalietan Espana'ko gora-barak erabiliko dabezan eziñ akatu. Alkat ikuste oñen zergatik an-dena orixe dala uste da.

ITALIARAK INGELSAKAZ ASARE

Roma.—Italia'ko izpafingiak aiatu be ez dabe egin Inglaterra'ko efi'gearen bu-reskunderik. Izpar ori Stefan izpar'etxak emon dau bakafik eta laburki baño ez.

NASKALDIJA

Norberak itxaroten dauana norbera-ganatu ikusteko, itxaroten jakitia lakorik ez dago. Egazkie'fak itxaroten egon ixan gara, ta jazarok egon be.

Baño gure, anixe be, iradu-miradu bar-rik itxaroten jakin ixan dugu. Eta az-kenian be, joranez itxaroten gubazan egazkie'fak etori-egin yskuz. Beraz, gaurtik auriñ gurendaz antzo ez gara agertuko. Paxiatan egazkie'fak eraso gogofetarik aldezti'fak gubezan egaz-kia'fak gurego doguz. Eta au, aldeze bat gure aldetik izatia, Goiko Jauna'k Bera eskutik itxi barik gaukaza-naren jaurik-ikurena da. Itxaroten jak-itia, ta iradu-miraduka barik jakitia atan be, oñemelik oñemena dala esan geike. Goikua'ren gura egin dedila, ba.

Gure egazkie'fak burundotsak urdu-ri-uta-edo, Hitler'fak salduat dagan Mola gixagaxa aforputaren agintzabian igu-tuen diran doistaf alogerikak, gixagaxa'fak urten ziran euren egazkie'fak. Bilbao'ko asaldak-urutak, be'fak, turutotik mailua entzunaz eusian, eta bai mendi-zuluetaruntz eta abaf egiten bizkor inibi be.

Mola'ren egazkie'fak suge edunduna-ren antz'fak d'fak ixan be. Sufia be, ba, inok ikuraren bat dagit'an, iz-futuz egiten da, ta edena gertan ta ez-tena zozotutuz an.

Mola'k alzo gortan eta goxa baño jennago Bilbao-ingurubetara Hitler uga-zabaren egazkie'fak bialduta be, ori-ko ixan d'fak: sugekeria. "Eta zer?" Euz-koetik ibili ofegaz: "Irabazi ixan d'fak Mola'k? Sufia ibili'fak irabazi oi-dabena: bidebako ifituzanuk bere-beria dautan zifora."

Mola gixagaxua gurari batek igitu-ten dau. Bera, gaur ta amesik amese-na be, aux, Bilbao bere menpe ikus-ta da. Gudea galduta be, Bilbao bere menpe, ikusi ezkerio. Mola pozik lego-ke. Solube gura euzko-gudari barik dala Bizkaia'fak gura beaz ba'leu, Bil-bao'fak estelika inarduteko suagaren ba-tzuk inibi'fak, leukez, aurki, Bizkaia'fak. Eta jaundak ta jaundak, eten bako daundadotzian elingo leuskoio andik.

Mola'ren guraria ori da izan. Goikua'ren, baña, ba-lit'fak be'fak ba'fak. Eta gixonen amesak Goikua'ren grabaj'fakz batera ez ba-dabilte, ame-sak baño beste, ezi ez d'fak izaten. Gure itxaropena Goiko Jauna'gana alse-duntzen dana da. Bafiz. Eta inoz be. Mole lako uta baño be utsaguk di-ran gixontzuben.

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, orafino.

Basatxun aretoko Jaun eta jabe, gura. Afa Gurutzekua ixan yaku beti. Paxiota'fak Bizkaia'fak irau daben guda ezekarik ofek, baña, Afa Gura-tzeka be, basatxun barik lega ixan dau. Ofek, txeraren bider-bide da-

Bizkaia'fak gura ez dabe artu paxiota-rak. Euzkadi zijo dirala Bizkaia'fak gura-ko basatxun oñetseba apurtutia lo'tu bai, oraf

ATZERRIKO IZPARRAK

Bakearen aldeko oñaririk egokiena, Europar erri guztiak bat egitea da

Oñelaxe uste dau Hodza, Txekoeslovakia'ko gobernuko burukideak. - Pildueski' ren omenez jai Polonia'n. - Paris'en ba'dira berogei orduko asterik nai ez da benak. - Jentetza izugaria Londres'en. - "Ustachi" taldeko matxiñadazale bat atxilotu. - Ingalaterra'ko eñege jaietan negargarikeri andi bat galerazo ete da detensiño oneikaz? - Beste izparrak.

BURESKUNDE JAIK DIRALA-TA, BURESKUNDE BASTER GOZMAK BETER-BETERIK

Londres.—Londres'ek, naiz eta laño gunduean eman goiz-abafa, berekaf gora izan du gabaz. Burekubeko osua eta amaigabeko beñe-ala; goiz abatera artaraño ez dute joan-etofi eten. Goizeko zaspitarako agin-arak ere euren lekuean zaiden. 10.000 inguru norbere babil erdu di- Bureskunde lekura, aundikidun guz- tak leku ber-bereño joanaz. Goizeko zaspitarak jo ta bereala, eten- puko ez-irleku - ilarak bete-te.e.k. zaiden; azituko ez dan iblera an aum- turo ta ospetsu, aspald'ko oitura be- ra, igaroko dan kale-artzetan ere ez oñen ofatz-bururik jartzeko lekuri- rik.

Londres eta erketako ikas-toletako paktuak euren ikus-lekuean, Ta- nes'eko luzeran euren - eurentzat gantatutako lekuean, zaratasuenik aratatsuen daude.

"USTACHI" BAZKUNEO BESTE ARTEZKARI MATXIÑADAZALE BAT ATXILOTU

Paris.—"Le Matin" izparringiak dionez, "ustachi" izeneko bazkun matxiñadazale- n artezkariak beste kide bat atxilotu da. Atxilotutakoaren paret artan er- tsiak bosina kiloko bederatz bi boba aur-

kitu dituztela dio gainera izparringiak eta erizainen zotoneko atxilotu lan ori bide, VI'ga en Jorge ren burekubeko-jaietan ne- garga'keri ikaragariren bat galerazo ez oñe dan galde dago azkenez egunerokoak.

GOZOKAIAREKIKO BATZARARI EZ DIOTE ARTERIK EMAN HOLLANDA'N

Amsterdam.—Gozokaiarekiko batzara- ren amaierari ez diote aien aundirik eman Hollanda'n, batzaraen erabak'itakoak ez duala gantzi aundirik izango-ta. Izparr- ingiak diotenez, Londres'eko jardunai Hol- landa'ren beltz irizita egote ori b'idezko zan; gozokaiarekiko eskatu ta eskeñ- tzea bitarteko auxia erabakitzen zan asmo batzar ortan baña ofelakorik ez zan lortu.

GENTZA ALDEKO BALDINTZARIK EGOKIENA, ALKAREN BATASUNA

Londres.—Checoslovakia'ko Gobernu- ko burukide nagusi Hodza ospetsuak, uñ- go urietan, gudaterik sortu ez dedin, al- g'nak-alegin egin bear dirala azaldu zuan, eta gentza aldeko baldintzarik eg- okiena Europa'ko lañeri guztiak euren ar- tean zerbait batasun lortzea dala eta Frantze ta Ingalaterra'k basteriak zaitzena, dala gaineratu du.

PILSUDSKI IL DALA-TA, JAI-EGUN POLONIA GUZTIAN

Varsavia.—Pilsudski il dala ta, gaurkoa lañeri-jai egin da Polonia guztian. Izparr- ingiak idazlan ugari eskeñi diñkote il- dakoari.

BATZU-BATZUK EZ DUTE NAI 40 ORDUKO ASTERIK

Paris.—Asteartez, ostatu, jatebete ta akeitebete-jabeak ufutidatzi bat zuendu- zioten Blum jaunari, orniketako gintzetan 40 orduko aste-legea ezafi ezkeru, ostatu ta jatebeteak itxi egin bearko zirala azal- duaz.

ESPAÑA'RA IZKILAZKAR ETA OS- TONTZEKOAK SARTZEA NAI IZAN DUTELAKO

Paris.—España'ko mugaraño Frantze- zear izkilazkar eta ostontzeko izkilunak sartzeko aleginak egin d'ituztelako, Lille ur'ko epaikitza zuzentzaileak zasp bi- gikañe bi ta zortzi ilabete arteko espe- txe-itzala eman d'e.

Epaiparatuakotako iruri, lenengo aldiz da- la-ta, zigor ariñago eman die.

AROTZ BAT TXARA DA EUZ- KADIRENTZAT, BANA AS- KOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.

GUDARIAK, ONDO IRABAZIRIKO OTORDUA EGITEN

España'ra gudako izparrak-eta Tajo'ren Egoaldean ekinaldi gogorak egin dira. Jarama aldean paxistak atzeraka. Madrid uri barua suagutzen. - Beste guda oñetan.

GUDA-OINETARA BEGIRA

Madrid.—Mañu'go guda-oinetan buñ- kea b'ziagotuz ta inda-kuaz d'ua ta buñ- ka oreik eraldafak asi dabez ta erka- da-oc gogor joen dabez paxistok.

Jarama aldean paxistok oraintsu aña- egin nai izan oñea eta au-era egiten asi ziranen, erikaldak joen asi ziran eta atzera egin beñe izan oñen; atzeratu zi- ranean egin oñen guda-oc bariotan as- tin-asin egin dabez erikaldak egunotan.

B'zkañ batzuetan dagoz orain erikaldak eta b'zkañ oñetarik lañada aundia artien dabe mende ta buñ-ka oñ izan oñari izan dakiñean b'zkañok senotzen diñardue erikaldak.

Tajo Egoaldean egiten dabez ekinaldi- rik aundienak. Egunotan Toledo bira ge- iena esitu dabe erikaldak eta Ipa-aldean Toledo uriko lenengo etxeak erikatu dabe.

Erikaldak daukean guda - tokietatik mende arzen da Toledo uria ta erikaldak suagalar'ak asko la-itzen dabez paxistok. Uri baturuntz egin dabez paxistok, uriko etxeetan sendoteko asmoz. An ezingo dira sendotu baña, uriko etxerik oñenak Alcazar-etxea, Goizain-etxea, Zezen To- kia, ta abar, egazkiben eta kañoen su- gaz apurtuta dagoz-ta.

Uri oñetan esib'itututa dagozanak galdu ag'iean dagoz ta luzaro ezin irau dagi- kez.

Paxista-suagalar'ak Madrid uria suaga-

"Gu Euzkadirentzat eta Euz- kad' jaun'gikua'rentzat" txil- du bera eñen oi-eban Arana -Goñi gure irakastak. Eñena au abuan, gogian eta b'jotzian euki b'at dogu, beti ta b'eti.

Gudarien aztañenak

Beristain'da' Jon, mitrikua, Deun Ander gudalorokoa, bigar'en saildiko gu- daria, oñik dagola Sopelana'n jakin-erazo nai diegu bere ardura duten guztiai.

PAXISTAK INGLATERRA'GAZ ASARN

Donostia'ko iratiz esan dabena

Donostia.—Arañegun gabeen, Dono- tia'ko iratiz Ingalaterra'ko eñege jaiak agertzeko atzirik eta gogorik ezaben izan, Ordez onelaxe agertu ziran:

Gure entzulei adierazoten dautsegu gaur egin dala Londres'en Ingalaterra' ko eñegearen burekubeko. Gure idaz- kolan jai ofen zertzelada ugari artu d'itugu, txikikeri guztiak agertuaz. Eñege irakurtea ez derikagu entzule- n gogoko. España'k gudan Ingalate- rra'k darabilen jokabide okera, b'olxe- b'itien alde jartiaz, arma ugari eñel emonaz, eta gure gudontziak Bilba- o'ri ip'ñi eñuten blokeoa apurtuaz; jo- kabide orixe izan da españa'k eñi zin- d'ia Ingalaterra'ko ta javsten asiari begirakun'z eta destañez begira ip'ñi dabena, bere eñege jaietan eñi izan danak ardurarik emoten ez dautskula.

Eñege jaietaz gordeten dogun b'it- l'one an artu begie gure entzuleak In- galaterra'ren aurkako asar'ek b'izen lez, españa'k gobernuaren alde jartiaz, gizatasunaren aurka diardulako.

BA'ZENKIEN?

Bilbao'ko kontuak

Bayona.—Bilbao'tik artu d'iran izpa- rak diñeñez, ezkeretarik Bañen kale- ko euren gudaletxian sartu dira ta andik ez Cabo urten nai, gudarozte bakar eta berezi bat eraldutea era- baki dabelako. Ezkeretaren jokabide oñek separatist'en egoera nagtu ta as- tumduten dau. Separatista oñek eñen- didutearen al'eko dira. Eñege aginta- riekañ artu-emon andia daben gizon batek esan dauenez Agite'ren gober- nuko batzuk Franco'ren jaitzizilekatz itundutera gertuko litzakez, baña ola- korik egiten ez ba'daba gudari'ñ b'it- d'uez d'e.

Gure oñe.—Gure aldetik xiri oñeñe- sartuko geunsko izparr oñeri, baña ir- akurteak bear lez artzen jakingo da- be, ta naiho d'a.

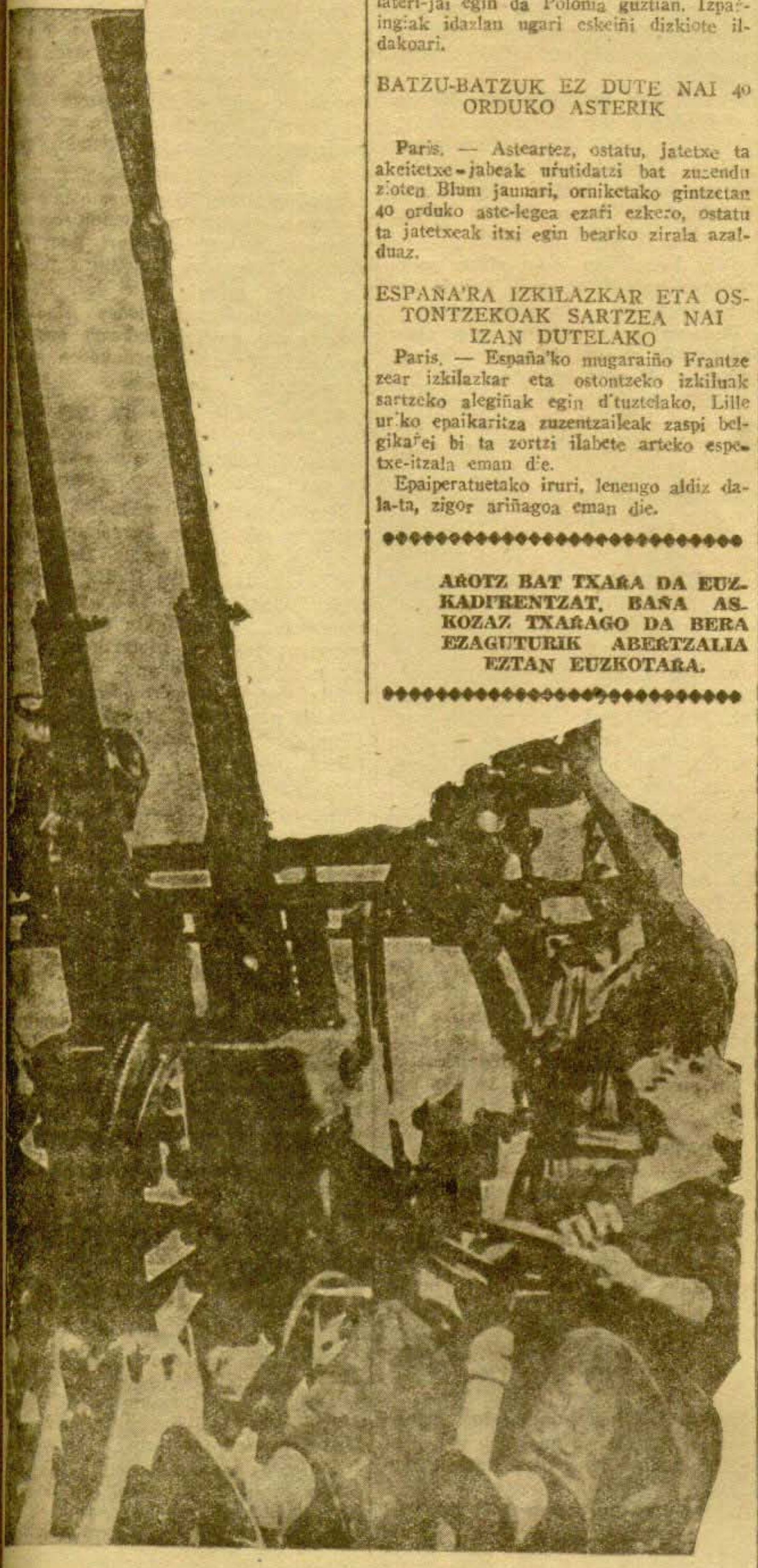
PAXISTEN ARTEAN

Agintari bariak

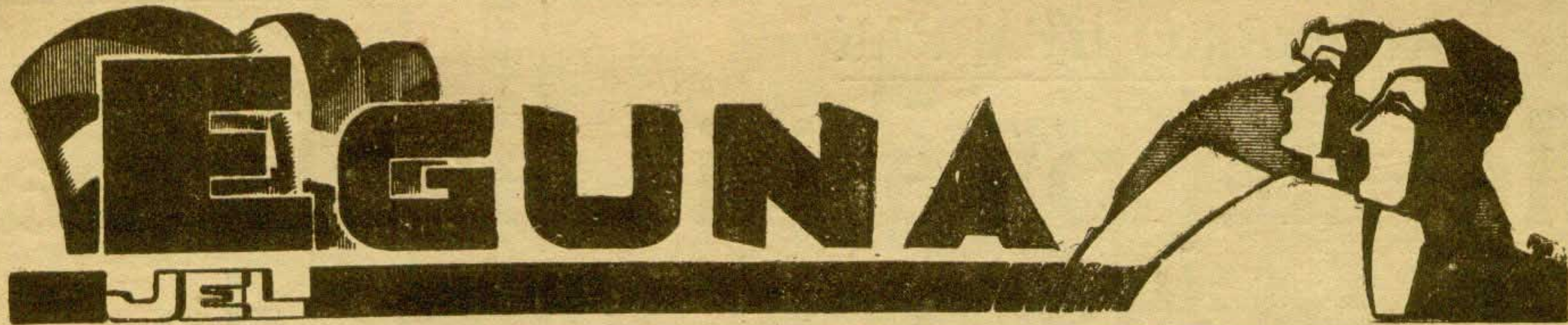
Pitimiñi II'gafanak (Franco'k) emon daben agindu baten Monasterio'ta' Jo- seba izentatu dau gudarozt'ien buru ta bere laguntzale Rada'ta' Eñikart' eta Gazapo'ta' Dari koronelak. Agintari- tza nagusiaren politiko ordenariak Aznar'da' Augustin eta Lizafalde'ta' Josu.

LANTZIAN BEIN, IZKILUBAK LAGA-TA, ATSEDENDU BIAIRA IXTEN DABE GUDARIAK

EGAZKIN-AURKAKO KANOVETAIKO BAT.

Benetako abertzaleak estu
aldietan ezagutzen dira,
beroen ta zindoen ordu-
antxe egoten diralako.

Lgo. urtla

113'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 1937'gn. orritla 14'gna. barikua

15 eunen

Espanar gudako izpañak-eta

Guadalajara'ren ipañaldean eta Escorial aldean eta Avila'ko sailletan erepublikañak gogor jo dabe

Santander'en egazkin eta egazkin-aurkako koñoiak alkañen aurka. - Ingeles ontzi bi eldu dira Santander'era janariz beteta. - Toledo barukoak estu ta lañi. Atzo estualdi edera emon eutsen erepublikañak. - Egazkiñak be gogorki jotzen ditue paxistak España'n dituen tokiak. - Beste izpañak.

INGELATERA ITXASONTZIAK JANARIZ BETETA

Santander.—Janariz beteta, ingelateñak itxasontzi bi eldu ei dira Santander'era. Atzo gabaz eldu ziran. "Jenny" ta "Ibancourt" dira ontziok. Bidean eragospentxu bat zian dabe. Kontrol ikurfinagaz etozala "Cervera" ureratu ei yakoen eta gelditu eitezan dunbadots bat jaurti ei eutsen.

Ingelateñak ontziak, paxista-gudon-tziaren ausarkeriari jaramonik egite-

ka, euren bidean jafaitu ei eben. Ontziok lagun egiten etofan "H. 70" urpeko gudontzia araleratu zanean, al-dendu egin ei zan "Cervera".

PAXISTEN ARTETIK IGES EGIN DABEN BATEN ASALPENAK

Andujar.—Lopera'ko guda-oiñetan ezkaldafengana etofi dan gudari bat-azalpen onetiek egin al dauz: "Santa Maria de la Cabeza" eleizea ezkaldafak euren ebena jakin daben ezkero, paxistak ezkaldafan jo-

aldiren baten bilduf ei dira ta ezkaldafan erailketa ta lapuretak asmatu eziñik ei dabiliz. Azkenaldian zain ei dagoz ta Lopera'n eta Porcuna'n gitxi ei dagoz ta, beste kinta batkoe dai egin ei dautse.

Paxistei kinta-deiafi danak jarra-son eta men egingo ote-dautse?—galdetu ei eutsen gudari oferi.

Nik ezetz uste dot—erantzun ei dau. Lopera'ko gudeak gogait eragin dautse etifañi. Gudari askok eta

orain deitu dautsen askok, be, ezkaldafengana etofi nai, dabeta inñundik al-ba-dabe etofi egingo dira.

Sail ofetan, be, adorekatzen asi da paxiston atze-aldean ta gudariak eurrak be, gogait-eginda dagoz. Ezkaldafak jotzen asi daitezanean, laster elzera egingo dabe inguru ofetan.

"MILIU" IL DA

Barcelona.—72 urtekin Barcelona'ko Ifatiz itz egin oi eban Torres'tar Erikarta, bastaf guztietan "Miliu"

bere izenordea ospatsu egin ebana, fi da.

Begiko yakoen barzelondafel "Torres Jauna", etifañen onerako ta etifañel laguntzeko asmoz mesede asko egin ebazan-eta.

Montjuich'ko zelaian oralfagi izan eiten edafagailu edo antzorudi aundia egin eben Torres Jauna'ren omenez ta Cataluña'ko Gobernuak Ongile-Gurutz aundia ipiñi eutsen omenez.

GUDA-OISETARA BEGIRA

Madrid.—Madrid aldeko guda-oiñetan, guda-ekinañaldi urten-urtenik ez da egin. Carabanchel aldean egin da bufukarik aundiena; bufukoel ezkaldafak asi dabe.

Paxisten sugalariak Madrid uria suagutzen jafaitu dabe ta edo zein-bat apurtze ta ille egin dabez. Ezkaldafan kañoi ta egazkiñak kañoon aurka jardun eben eta bat kendu-eragin eutsen.

Guadalajara Ipañaldean eta El Escorial aldean eta Avila'ko sailletan ezkaldafan kañoi ta egazkiñak gogor jo eben. Pinañdi batzuk sutu egin eban eta paxista taldeak banatu. San Bartolomé de Pinares'eruntz aufera egin eben ezkaldaf gudariak.

Tajo Egoaldean egin ziran guda-ekinañaldi gafañtziñenak. Toledo bar-fukoi astindu edafa emon eutsen.

Ibairen ezker-aldeñik egin eben auferakada aundia, kilometro batzuk auferatu ziran. Guda-luban sail bat-zuetatik paxistak alara ta guda-luban sail ofeik egozan tokian euron-tzat guda-tokiak egiten diñardue ezkaldafak.

Sugalari ta egazkiñariak paxisten atze-aldea astindu ta taldeak banautzen jafaitu eben.

SANTANDEREN EGAZKIN ETA EGAZKIN-SUGALARIOK ALKA- REN AURKA

Santander.—Atzo goizeko amar eta laurentan jo eñezan uri onetan edafak. Suagaketarako iru egazkin aundi agertu ziran gerotxoago. Egazkin-aurtako kañoi ta izkilazkafak danak batera ekin eutsen egazkiñon aurka.

Egazkiñok, be, kañoiak suagutzen ekin eutsen. Kañoi ta egazkiñok egundoko bufukea egin eben alkafe-kin. Azkenegazkiñok iges eben alkafe-iza izan eben; bat ausago egoan jo eban suagaren batek.

Berriala itasaldetik beste iru egazkin aundi agertu ziran eta ofel, be, jaurti ta jaurti egin eutsen ezkaldaf sugalariak. Ordu bete inguruko bufukaldia egin eben ofeikin be, ta aldi ofetan etifañak gordelekuetan egin ziran. Zauritu bat be, ez zan izan.

CATALUNYA'N BAKETUTA

Barcelona.—Catalunya baki-baketañ dago; amaitu ziran nastek. Naste egunotan lanik egin ez eben langileak lanean asi otean, gaur kañerik-kale, danak alkatuta ta langileen alkartasunari ta lanari koraka ibili dira.

BURESKUNDE-OSTEAN

Londres.—Bureskunde-jaiok egundoko alaien eta pozen igaro dabez ta etifañ guztiañ izan dira jaiotan tarleko.

Gaiko-etxe ta Gurutz-Gofi tokiñetan 9,154 gilaseme osatu dabez; 306'k osatu beaf aundi-samara euki dabez; txarto baña bat, be, ez da egon.

Zauritza ta ondo eze-giteko oreik ostetza batzean ordu askotan zutunik

egoteak sortu dauz. Eñegeen ibilaldia ikusteko tokiak aritzen ogei ta amar orduan kalean zain egin ziranak, be, ba-ziran.

Añatsaldeko seiretan amaitu zan jaiok; ordu ofetan VI Jorke'k ifatiz itzaldia egin eban. Buckingham Jaurigiko areto batetik egin eban itzaldioi ta areto ofetanxo ipiñi ei eben ifatia, be. Eñegearen sendikoak, areto ofen ondoan egoan beste areto an egin ziran itzaldioi entzuten.

Bakaldeñe egoan sail eta lu-falde guztietatik entzun eiken itzaldia eginaz bere agintaritzaz asten eban Ingelateña'ko lenengo Eñega bera zola adierasa eban lenengo ask-keran. Eñegiañak eta nik zoririk one-na opa dautzugu entzuten zagozan guztioi.

Zuek gureganako azaldu dozuen maltasunaren eskerik beroena emon beafa dot. Nire eskaf onel itzez gal-ñera egitez agertzeko zorla izaten dodanean, agertu, be, egingo dautzuet, ori eginaz neure egin beaf ga-fantziñuenetarikoa bat beteko dot-eta.

Bakaldeñearen lotsea osotasuna aldesteko alegiañ aundienak eginak agintari edo etri-zuzendari izan nai dot eta Jaungoikoa lagun, eginbe-foi beleko dodala uste dot. Neure ategiañ aundienak geure Aberia'na eta mundu guztiañ bakari eusteko ta Aberia'ren auferapenakafan egin-godoz.

Olako itzaldiak amaitu izan dira-nez, Jorke'k, be, berea itz onetxe-kin amaitu eban: "Jaungoikoa'k onet-si zagizala".

Mundu guztioi izpañagiak jardur-naldi luzeak dagiez bureskunde-jaiok ta Jorke'ren itzor buruz, Italiar izpañagiak izan-ezik; Italiar izpañagiok Luxemburgo'n izenpetutako ufulidazki bat argitaldu dabe Bureskunde-jaiok buruz, besteñik ezer, be, ez; ufulidazki ifek auxe diño: "Ingelateña'ko VI Jorke'ren Bureskunde-izan da gaur goiez. Bureskunde-jai ta oikunol buruz, idazlan sakon eta luzeak argitaldu dabez ta izpañagiok besteñen bañio ofi gelago dabez.

"Konserbadoreen izpañagiak jai oferi buruz 30 ingoski argitaldu dabe besteñen izpañagiak izaten dabezan ez gain. Ezkeñaf izpañagiak, be, aloi buruz idazlanik ugari dabe; adi-bidez, sozialisten "Daily Herald"ek 20 ingoskitik 17 jai oferi buruz dakar ta Ingelateña'ko Eñega-agintariza askaltzale-usañoñkoa ta askaltzale-oñafikoñ dala diña. Ingelateña'ko Eñega ez da ta izan, be, ezin dañke izan "ditadore" ta alderdi batek Dalkal-aulkira jasotako. Askaltzaleasun ordezkar, efi osoaren ordezkar da."

"Euzko Langile" Alkartasuna

Bizkaia'ko urietako Alkartasun on-tako Batzetañko ordezkariek agertu ditezala gure Banakaritzan, Santa Maria, 13, 2º, Bilbo, oraintzeko di-tuzten agiriak jasotera.

Alkartide ta bere sendikide ongilek Batza onetan dagokien on eta berariz-ko eskubideen arauzko erabakiak be-teta egin al izateko, ardura aundikoñ da dei onl tenbailen erantzutzea.

Euzko-Langile Alkartasuna
Arizkaritza.

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Artxanda mendi-gibelean ikastola ikusgarri bat egitekotan da Gizarte-Laguntza-Zaingoia

Inglaterra'ra joan bear duten umeen osasun - azterketa.
Egazkiñak agertuko ba'ltiz ere, gabaz atzen egin bear
dira etxetako argiak.

Guda Zaingoa

GUDA-OSASUNGOKO ARTEZKARI-
TZA NAGUSIA

Eregetietarako Artezkaritzako ontako ja-so diran emakuntza ta egunero alozerak: Balmaseda'ko Mendia Eregetietako, 186 laurleko; Bilbo'ko Guda Eregetietako, 4,738,80; Bizkaia'ko Efi Zaintzako, 4,738,80; Sabera ta Anexas ulegileak, 298,60; Olargau'go urtegetietako zainak, 112,50; Portugalet'ko Ikastetxeak, 123,40; Gortazar Anaiañ landolako idaz-kari ta langileak, 184,15; Txatarar Eros-keetako Artezkaritzako, 556,90; Leobk eta Toño Lantegietako, 101,50; Deusto-ko Lantegietako, 250; Gipuzkoa'ko Aldune-tze Nagusio alduñ eta idazkoleetako, 1,645,80; Gipuzkoa'ko Auzitegi-Kutxa'ko idazkoleetako, 699,60; Gipuzkoa'ko Mi-kelete-batzako buru talde ta banakakoak, 2,677,95; "La Antigua" otegetiko langi-leak, 383,30; Respaldaiza'ko barutiko or-dezkaritzak, 472; Bergar barutiko efi ba-zurdeetako, 528,20; Bizkaia'ko Osakaite-gietako Laguntzaile-Batzak, 275,60.

Efemerieria'taf Serapi'k, 30; Bilbo'ko nasetako zaintzaileak, 396,15; Artiz'ene-ko (galetak) Lantegiko Batzordeak, 2,812,15; "Hispano Americano" Diru-etezkoak, 832,85; Agiteburualde'taf Pan-tzeska'k, 11; Las Carreras'etako Lante-gietakoak (Guda-Orniketa), 125,65; "El Sitio" Eregetietako, 589,75; Ordorika'taf Josu'k, 15; "Cervecera del Norte"ko langi-le ta idazkoleetakoak, 696,25; "Casa An-gelos"eko euzko langileak, 32,20; Guda-Orniketako lenengo taldeak, 975; Va-liente'taf Elazar'ek, 13; Gruj'taf Jon Jo-seba'k (sei langile), 40; San Salvador del Valle'ko Eregetietako, 132,85; Euzkadiko Gobernuko Zuzentza ta Gogo-Lantze Za-ingoetako, 2,084,35; Guda Osakaitegiak, 558; Lopez'daf Joseba'k, 25; Calero'taf Benita'k, 15; Artekakafa guda-oñeko lan-gileak, 1,005; U. G. T'ko efi-brigadak, 60; Bayon'daf Jon'ek, 887,80; Ikastetxe-ko gudeletzeko etxe-lanetako brigadak, 699; A'taf R'k, 20; I'taf M'k, 15; Pablo Iglesias kooperatibak, 27,55; Gernika'ko S. A. Lantegietako langile ta idazkoleta-koak, 1,973,70; Lux eta Lagundikoak, 34,50; Lantegiko Aztertzaile ta Saritzai-leak, 155; Efi Ikastintza ta Ederti Za-ingoko Banakaritzakoak, 203,80.

Osasun Zaingoa

Atzo Espinosa jaunarekin izpar-galde-raka lotu giñanean, gordelekuetan osaki-

tegitxu batzuk jai zituztela esan zigun. Osakaitegituxu ardurat bertan egongo diran gaixozainek izango, dute eta euren lepo izango da inñor ondo-ezik da-nareñ ardurat ere. Al dan gorde-leku guz-tietan jaiok dituztela osakaitegituxok, gai-ñeratu zigun Espinosa jaunak.

AREN!

Osasun Zaingoko Zuzendaritza Nagu-sian eñari auxe jakin-erazotzeko esan zi-guten izparkarit: gorde-leku bafuetan norbere burua gizon agertzeko ta ezereñ erantzupenik ez duanik ez uste izateko.

Salerosketa ta Orniketa

EMAKUNTZAK

Atzokoan Beltran jaunak ez zuan iz-pañagiarako beñi gafañtziñenak. Emakun-tza batzuten beñi bakariñ eman zigun. Arain-saltzaileak, 1,970. Abanto ta Zierbana'ko endore Puxana'taf Andoni jaunak, 160. Unamunzaga'taf Deunoro jaunak, 60. Burdinoletako irakasle-batzak, 200. Landaluze'taf Luka jaunak, 200. Lenengo guztiañk Gizarte Laguntzarako dira ta Eregetietarako azkena.

Gizarte-Laguntza

INGLATERA'RA JOAN BEAR DU-
TEN UMEEN OSASUN AZ-
TERKETA

Inglaterra'ra joan bear duten umeen osasun-azterketa jafaituaz, gaur, goizeko be-deraztietatik ordubatat bitarterañokoan, 372 zenbakitik 575 bafurainokoak agertu beñiko dute; añatsaldeko lauretatik zas-pirako arterañoñkoan 570 zenbakitik 771 bafurainokoak, eta zortzietatik gabeko amabiak bitarterañokoan 772 zenbakitik 1,114 bafurainokoak.

Atzoko izentatut zendenak eta ager-tu etziranak, agertu bitez gaur aitatutako orduotan eta azaldu begite atzo zergatik agertu ez ziran.

Osasun azterketa egiterakoan osagileak ume bakoitzari zenbakidun agiri bat es-kuratuñ dio. Gero agiri ori agertzen ez duanek ez du joaterik izango.

Ume ta gurasoak ofeik izan ez dafi-ten azterketa ori gorde-leku ifean egin-go da.

BUSTOS JAUNARENEAN

Bustos jaunak, Zaingoko idazkari na-gusiak, atzo goizean ingalandañ osagileak aruntz joan bear duten umeen osasun-az-terketa asi zutela esan zigun izparkaritok.

Ori dala-ta, guraso batzuk orduz ibil-tzen ez dakiten kontua esan zigun. Bustos jaunak eta gurasoak garaiz ibiltzen ikasi bear lutekela, oker aundia dala bes-tela-ta.

Gero, Artxanda'ko mendi gibelean egi-teko diran ikastola baten asmo-agiria era-kutsi zigun gure idazkari nagusiak. Ai-zearen aurkako ta ostontzeko babes guz-tiak izango zituala ikastola ofek gafiñe-ratu zigun Bustos jaunak eta irureñ nes-kañta ta mutikorentzat beste jeku izan-go zuala.

Aundikeri gabeko ikastola izango da, egikera eñezkoa. Etxe-gain edefak izan-go ditu, zine-areto, jolastokia, busti-lekua, jantokia, ikas gela, jantoki ta abar.

Egitea zenbat izango dan ez da izen-tatu oraindik, bañia, aldiñaz laketzen duan bezin laister asiko dira egien.

Ori dala-ta, guraso batzuk orduz ibil-tzen ez dakiten kontua esan zigun. Bustos jaunak eta gurasoak garaiz ibiltzen ikasi bear lutekela, oker aundia dala bes-tela-ta.

Gero, Artxanda'ko mendi gibelean egi-teko diran ikastola baten asmo-agiria era-kutsi zigun gure idazkari nagusiak. Ai-zearen aurkako ta ostontzeko babes guz-tiak izango zituala ikastola ofek gafiñe-ratu zigun Bustos jaunak eta irureñ nes-kañta ta mutikorentzat beste jeku izan-go zuala.

Aundikeri gabeko ikastola izango da, egikera eñezkoa. Etxe-gain edefak izan-go ditu, zine-areto, jolastokia, busti-lekua, jantokia, ikas gela, jantoki ta abar.

Egitea zenbat izango dan ez da izen-tatu oraindik, bañia, aldiñaz laketzen duan bezin laister asiko dira egien.

Euzko gudaria bizitzen ari dan umeak abefi-edestian aintzagafienak dituk ezipai-rik be.

Gudan bizi gaituk, gizarteak ikusi dun guda gogofenean, Euzkadiko guda oñetan etzeok atsedunik. Izkilazkaf eta kañoia mutututik danden lekuetan ere egazkiñen run-runu ixiltzen ez dek.

Guda-oñetan bederatzil ilabete darama-z-kigunok ere ez genian ofelako une go-gorik itxaro. Egazkiña ofelako guda-iz-kiñua izan zitekenik, eta eze.

Guda gordintasan onetan lenengo iku-siak gu gaituk noski ludi osoan.

Ludi-edestian aipatnuk izango dituk egun obek.

Ume abetan zenbat odozketa igaro ez ote dituk gure gogo-zear.

"EGUNA" EUZKEL EGUNKARI
ABERTZALEA, GIZARTE ZU-
ZENTZA ALDEZLEA IZANGO
DA; LANGILE ESKUBIDE AL-
DEZLEA ZUZENTZA BIDEZ.
LANGILE ABERTZALE OREK
JEZ OTE DIGUZU ZURE LA-
GUNTZA EMANGO?

Efi-zaintza

LUISA JAUNARENEAN

Luisa jaunarekin izan gendun aldi Efi-Zaintza Zaingoa. Gabaz inñoz arteroaren egazkiñak agertzekotan eman ziran agin-duarekikoak aittu zigun idazkari nagusiak.

—Atzo gabaz, lenago aginduak eman afen, asko etxetan ez zuten aitatutako agindurik bete, argiak piztuta zeuden. Askok ez zuten beañoñko diran neuririk artu eta kontuz ibili-beafa da, negargafikeri-rik izan ez dagigun.

Ortarako-gaieratu zigun Luisa jau-nak.—Zaintzako Zuzendaritza Nagusiak agindu bat emango du bakoitzak bete bear duana jakin-erazotaz. Betetzen ez duanek agindua austeari dagokien zigofa izango du.

Guda idazki agiria

Lagun zintzo ofi, aguf:

¡Udabeyia! Gizonaren gaztearo antze-ra guztia alai eta itxaropenafi bear lu-ken urte-sasoia, aurten tuzkotafontzat itun eta gogo-ena zaiguk.

Euzko gudaria bizitzen ari dan umeak abefi-edestian aintzagafienak dituk ezipai-rik be.

Gudan bizi gaituk, gizarteak ikusi dun guda gogofenean, Euzkadiko guda oñetan etzeok atsedunik. Izkilazkaf eta kañoia mutututik danden lekuetan ere egazkiñen run-runu ixiltzen ez dek.

Guda-oñetan bederatzil ilabete darama-z-kigunok ere ez genian ofelako une go-gorik itxaro. Egazkiña ofelako guda-iz-kiñua izan zitekenik, eta eze.

Guda gordintasan onetan lenengo iku-siak gu gaituk noski ludi osoan.

Ludi-edestian aipatnuk izango dituk egun obek.

Ume abetan zenbat odozketa igaro ez ote dituk gure gogo-zear.

"EGUNA" EUZKEL EGUNKARI
ABERTZALEA, GIZARTE ZU-
ZENTZA ALDEZLEA IZANGO
DA; LANGILE ESKUBIDE AL-
DEZLEA ZUZENTZA BIDEZ.
LANGILE ABERTZALE OREK
JEZ OTE DIGUZU ZURE LA-
GUNTZA EMANGO?

Kristautasunaren lenengo eukietan be-zela jakin dituk gaur ere sinizeak. Eta sinisimendun agertzeko aundia ditek, lo-tsa galdutakuñ!

Oiek sinisimendun?

Gofotoz puzturik eñiak apurtzen dituz-tenak?

Aurtzo ta emakumeak basa-pitiak ba-lira bezela erailtzen dituztenak?

Abefi aundi bakar bat gura duen oiek, gure-gurea dan txiki ta apata ezerezu nai liteke.

Baño, Europa'ko abefi katolikoen era-tiltzeko duin ez dituk. Itxaropen osoa zeu-kagu ontan gudari abertzaleok.

Abefi-aldez jaiak giñan oteatik asko il-ko gaituk apika, gure odola baña, eman-koña izango dek, eta euzko apafaz jator batek esan zuana gertatuko dek: "Afiyak ere abertzale bihurtuko dira Euzkadin".

Guk ikusi ez afen, Euzko Erkal Azkea izango dek gure abeyia.

Ez dek beaz alpeñikotua izango gure odola.

Oñelako odozketak egiten diakiagu gu-da-oñetan bizi geranak. Eta uste al dek, ofelako odozketak egiten ditun gudaroz-ten oimperatu leikenik?

Aguf, lagun zaf, urten arte, jef eta Euz-ko-Erkal alde, beti bezela.

ANDONI.

"Itxarkundia"koa.